

LANDBRUKSNYTT

FOR Indre Fosen

April 2020, koronautgave.

Ansvarlig for utgivelsen av bladet: Indre Fosen kommune, landbrukskontoret

Håper at alle våre gårdbrukere i Indre Fosen har det bra i den spesielle tiden vi er inne i. Vi har laget et ekstra nummer av landbruksnytt for å prøve å informere dere om de siste nyhetene som gjelder for landbruket.

Nytt om arbeidshjelp i landbruket – om sesongarbeid og dagpenger

Landbruks- og matdepartementet har sendt ut pressemelding om at det nå innføres en ordning der dagpengemottakere som arbeider i landbruket bare trenger å føre halvparten av timene på meldekortet. Hensikten er å løse utfordringer med mangel på arbeidskraft i landbruket som konsekvens av koronasituasjonen.

Det er lagt ut en nyhetssak om dette på nettsidene til Fylkesmannen. Se her:

<https://www.fylkesmannen.no/nb/Trondelag/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/smittevern/koronavirus-covid-19/sesongarbeid-og-dagpenger/>

Denne ordningen kommer i tillegg til endringene i utlendingsforskriften som gir sesongarbeidstakere som er i Norge adgang til å søke om forlenget oppholdstillatelse, og i bortvisningsforskriften som gir arbeidstakere fra EØS-land som skal påbegynne et arbeidsforhold i kritiske næringer mulighet til å reise inn til Norge

Utenlandsk arbeidshjelp i landbruket

Mange bønder benytter seg av utenlandsk arbeidshjelp i ulike produksjoner. På grunn av korona-situasjonen er det store utfordringer knyttet til mangel på utenlandske arbeidere, som følge av stengte grenser og karantenerestriksjoner. Problemet er særlig stort i grøntnæringen.

I Regjeringen meldte 30.03.2020 at grensene nå åpnes for sesongarbeidere fra EØS-land som skal jobbe i landbruk, gartneri, skogbruk og matindustri. Se:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/innreisemuligheter-for-eos-borgere/id2695783/>

Hvem kan bidra med arbeidshjelp?

Landbrukstjenestene melder om at de kan ha ressurser som kan nyttes til ulike arbeidsoppgaver i landbruket, særlig er kompetanse på maskinkjøring nevnt. De har lang erfaring med formidling av arbeidskraft i landbruket. Ta kontakt med landbrukstjenestene om du trenger arbeidskraft eller vil tilby dine egne tjenester.

Ved behov for landbruksvikar ved akutt sykdom eller krise, kontakt
Leksvik Avløserlag eller Fosen Bygdetjenester

NAV-kontorene melder om at de får mange forespørsler i disse dager fra folk bosatt i Norge som ønsker å jobbe innen landbruket med innhøstingsarbeid og andre forefallende landbruksoppgaver.

På grunn av permitteringer har NAV startet en omfattende kartlegging av kompetanse. Og de vil fremover lage beredskapslister innenfor forskjellige yrker, også innenfor landbruket. Det vil være naturlig å finne beredskap innenfor våronn, innhøsting av bær og grønnsaker, og selvfølgelig annet forefallende arbeid. Bønder som har behov for arbeidshjelp fremover, kan gå inn på NAV sin tjeneste www.arbeidsplassen.no og registrer behovet.

Informasjon fra Mattilsynet

Hos Mattilsynet finner en informasjon om smittehygieniske tiltak for eiere av produksjonsdyr og hest. Her er også råd om hva bonden skal gjøre når hun blir syk, råd ved dyretransport og råd til yrkesgrupper som skal til gårder. [Les mer på Mattilsynet sine nettsider.](#)

Beredskapsplan på gården

Spørsmål til bonden: Hva gjør du hvis du blir syk? Hvem kan drifte gården da? Hvor lett er det for avløseren å sette seg inn i din gårdsdrift? Har du oppdaterte rutinebeskrivelser?

Det er viktig at bonden har en beredskapsplan for gården sin. Norsk Landbruksrådgiving (NLR) sine HMS-rådgivere kan bistå med å lage eller oppdatere beredskapsplaner på gårdsnivå. De har også en krisebistandstjeneste. Se nettsidene til NLR Trøndelag:

<https://trondelag.nlr.no/nyhetsarkiv/2020/corona-og-beredskap-konsekvenser-for-din-gaardsdrift/>

Informasjon fra næringsorganisasjonene

Les om Korona-informasjon på [nettsiden til Norges Bondelag](#)

Les om Korona-informasjon på [nettsiden til Norges Bonde- og småbrukarlag](#)

Situasjonen i skogbruket

Som i jordbruket kan det i skogbruket bli utfordrende med tanke på arbeidskraft i årets plantesesong. Det er nå produsert og pakket 4 millioner planter for vårplanting. De plantene som ikke settes i jorda før juli, må destrueres. Mye av arbeidet med skogplanting gjøres vanligvis av utenlandsk arbeidskraft. Fylkesmannen er i dialog med næringsaktørene og planteskolen om situasjonen.

Det er pr i dag usikkert hvor mye utenlandsk arbeidskraft som kan benyttes i vår og det jobbes med tiltak mot dette, men også mer bruk av lokal arbeidskraft. For personer som kan ta på seg planting kan disse melde interesse f.eks. på Norske Landbrukstjenester eller arbeidsplassen.no. Lenker finner du [her](#). Det finnes også flere andre lignende tjenester.

Kommunen oppfordrer skogeiere til å øke egenaktivitet i år. Dette gjelder spesielt planting, men også andre langsiktige tiltak som f.eks. ungskogpleie og veivedlikehold.

Informasjon fra Innovasjon Norge

Trenger du informasjon om de ulike tilskuddsordningene kan du gå inn på [Innovasjon Norges hjemmesider](#) og les mer om de ulike ordningene for landbruket.

[Regionale prioriteringer for landbruksmidlene](#) finner du på Innovasjon Norges hjemmeside.

Utfordringer med lån:

Har du økonomiske utfordringer som følge av Korona-pandemien er det anledning til å søke avdragsutsettelse på lån i Innovasjon Norge. [Benytt da dette skjemaet.](#)

Er du i en investeringsfase:

De gårdbrukerne som er i en investeringsfase må være spesielt oppmerksom på valutarisikoen. Denne risikoen kan bli forsøkt flyttet over på gårdbruker. En kan også oppleve utfordringer knyttet til permitteringer.

Har du spørsmål, ta kontakt med en av rådgiverne hos Innovasjon Norge. Kontaktinformasjon finner du i lenkene under:

[Tradisjonelt landbruk](#) og [Tilleggsnæring og mat](#)

Informasjon til småskalamatprodusenter i kommunen;

Støtte til økt kompetanseheving - bedriftsintern opplæring (BIO)

Bedriftsintern opplæring (BIO) er et kompetansetiltak som forvaltes av fylkeskommunen. Ordningen er styrket i regjeringens krisepakke for næringslivet ifm. korona-utbruddet. Trøndelag fylkeskommune forvalter ca. kr 9,2 millioner i BIO-midler for 2020.

Formålet med ordningen er økt kompetanseheving for å hindre utestengning fra arbeidslivet og i tillegg motvirke uheldige konsekvenser som følge av koronasituasjonen.

Hvem kan få støtte? Små bedrifter og enkeltpersonforetak med omstillingsbehov og mulighet for videre utvikling gjennom kompetansetiltak. I 2020 prioriteres bransjer innenfor verdiskapingsstrategien¹ som er spesielt rammet av koronasituasjonen. Eksempler på slike bransjer er *opplevelsesnæringene herunder reiseliv, kulturnæring og småskalamatprodusenter samt mat- og restaurantbransjen i Trøndelag*. Se mer om ordningen på [Regionalforvaltning.no](https://www.regionalforvaltning.no).

Avløsning ved sykdom eller krisesituasjon

Landbruksvikarordningen og tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. kan dessverre være svært aktuelle ordninger nå.

Tilskudd til avløsning ved sykdom – sykdom og fravær på gårdsbruket

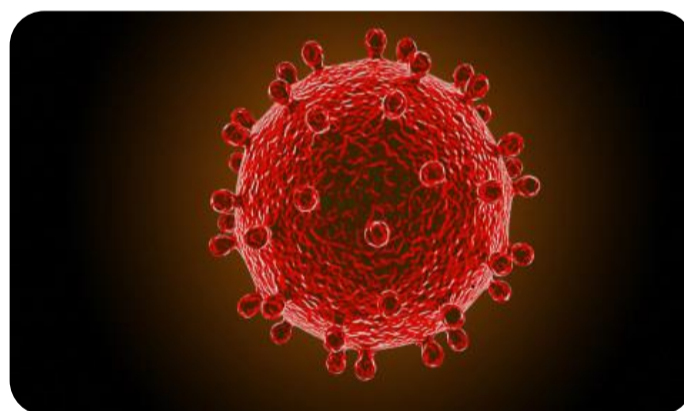
Ordningen for *Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.* skal bidra til å dekke utgifter til avløsning når bonden ikke kan delta i gårdsdrifta på grunn av sykdom eller graviditet, fødselspermisjon eller sykt barn. Landbruksdirektoratet har oppdatert informasjonen om ordningen knyttet til koronasituasjonen. Les mer på [nettsiden til Landbruksdirektoratet](#).

Det er fortsatt et krav om sykmelding for at det skal kunne gis tilskudd til avløsning av bonden pga. sykdom, men NAV har nå åpnet opp for at leger kan sykmelde pasienter etter telefonkonsultasjon. Slik sykmelding vil inntil videre også kunne gi grunnlag for tilskudd til sykdomsavløsning, men må fortsatt dokumenteres så godt det lar seg gjøre – enten i form av digital sykmelding, sykmelding på papir eller annet hensiktsmessig vis.

Til orientering fremkommer det av en pressemelding fra Helsedirektoratet at [bønder i karantene eller isolasjon trygt kan ta seg av dyrene sine](#) så lenge de passer på å ikke smitte andre mennesker.

Utbetaling av omsorgspenger

Som selvstendig næringsdrivende eller frilanser kan du søke om utbetaling av omsorgspenger fra den 4. dagen du er hjemme fra jobb. Les mer om ordningen på [NAV sine sider](#)

Landbruket og matforsyning er en samfunnskritisk rolle

Skoler og barnehager er stengt, men det holdes åpent for [barn av foreldre med samfunnskritiske roller](#). Forsyningsikkerhet er nevnt som samfunnskritisk, og dette inkluderer bonden. Dersom bønder med barn ikke får hverdagen til å gå opp med stengte skoler og barnehager, omfattes de av dette tilbudet om barnepass og opplæring. Det er kommunene som gjør de nærmere prioriteringer.

Generelle retningslinjer

Hovedregelen er at barnehager og skoler er stengt for å hindre spredning av smitte. Terskelen for å få tilbud om barnehage-/skoleplass skal av hensyn til smittevernet ligge høyt.

Antall personell som defineres innenfor kritiske samfunnsfunksjoner som ber om opprettholdelse av barnehage- /skoletilbud bør derfor begrenses så mye som mulig.

Følgende presiseres:

- det er nøkkelpersonell innenfor de samfunnskritiske funksjonene som er omfattet, og ikke funksjoner som generelt kan være viktige uten å være samfunnskritiske.

- det bør legges til grunn en restriktiv linje hvor det bør oppfordres til deling av barnepass mellom foreldrene.
- bruk av andre slektninger og andre til barnepass kan ved behov vurderes, men eldre og andre personer i risikogrupper bør ikke brukes.
- *barna skal være under 12 år og barn som bor med to foresatte må ha begge foresatte i kritiske samfunnsfunksjoner for at de skal få et tilbud.*

Dersom dere ser at hverdagen ikke går opp, og at begge foresatte er i kritisk samfunnsfunksjoner, ta kontakt rektor eller styrer ved din skole eller barnehage.

Spørsmål og henvendelser kan også rettes til oppvekstsjef Erik Jakobsen på tlf 971 30 940.

Hvordan holde seg oppdatert på koronanytt?

Vi ser det kan være utfordrende å holde seg oppdatert på nyheter om korona. Det skjer nye ting hver dag, og det sendes stadig ut ny informasjon. For å gjøre det litt enklere for dere å holde oversikt har Fylkesmannen i Trøndelag i dag opprettet en egen side på våre nettsider der vi fortløpende samler [alle nyhetssaker om Korona som berører landbruket](#). Fylkesmannen vil jobbe litt videre med utforminga av siden, men siste nytt vil dere finne her.

Gladsaker i landbruket publiserer Fylkesmannen også på [Facebook-sida](#).

Velg Melk!

Som en del av prosjektet Velg Melk i regi av Fylkesmannen i Trøndelag ønsker de å tilby økonomisk støtte til rådgiving. Tilbudet om økonomisk støtte er i første omgang forbeholdt alle med 30 kyr eller mindre, og alle som har båsfjøs. Mange har allerede meldt seg på i forbindelse med de tre inspirasjonsmøtene vi har fått gjennomført.

Tilbudet er åpent for alle i målgruppen, selv om man ikke har vært på noe møte. Oppfordrer dere til å gå inn på siden www.fylkesmannen.no/velgmelk og les mer.

For å få støtte til rådgiving vil vi at dere fyller ut et elektronisk skjema. Dette er helt uforpliktende for dere. Link til skjemaet finner dere nederst på [denne siden](#)

Prosjektet Velg Melk startet for fullt med inspirasjonsmøter i starten av mars. Dessverre måtte de avbryte etter kun tre møter. Fylkesmannen tar imidlertid sikte på å gjennomføre resterende sju møter til høsten.

Powerpoint-presentasjonene fra møtene ligger på nettsiden om det er av interesse.

Prosjektet vil arbeide for å ivareta sysselsettingen og næringsaktiviteten på de små og mellomstore melkebruka. På den måten ønsker vi også å sikre utnyttelsen av ressursgrunlaget på brukene.

Oppfordrer alle til å støtte opp om lokalt næringsliv! Man kan få lokalmat levert rett på dør, ta en titt inno nettsidene til [Reinskloster](#) og [Moan gård](#) og se om det er noe som frister 😊 Kanskje er det flere som tilbyr hjemmelevering også?

Indre Fosen kommune har en egen [informasjonsside om koronavirus](#)

Minner om at fristen for å sende inn søknad om SMIL-tilskudd 1. omgang er 1. mai!

Ta kontakt med Aud Dagmar Ramdal om du har noen spørsmål.

Ta vare på hverandre og deres nærmeste.
Hold ut, hold sammen, hold avstand!

